

VLAAMS PARLEMENT
SCHRIFTELIJKE VRAGEN

JOKE SCHAUVLIEGE
VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUUR EN CULTUUR

Vraag nr. 293
van 9 februari 2011
van **BART TOMMELEIN**

Ontkoppeling gemeentelijke rioleringen - Subsidiesysteem

Sinds 1996 bestaat er een subsidiebesluit voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen. Via dit besluit kunnen de gemeenten (of de rioolbeheerder) subsidie krijgen voor de aanleg van rioleringen. Dit besluit werd in 2002, 2005 en 2006 grondig gewijzigd en in 2008 voor de laatste keer bijgestuurd.

De subsidie bedraagt standaard 50 % van de rioleringskost in een totaalproject waarbij meestal naast de riolerings- ook wegeniswerken uitgevoerd dienen te worden. De gewestbijdrage kan verhoogd worden tot 75 % voor de aanleg van een gescheiden stelsel en tot 100 % voor de aanleg van een afvoersysteem van uitsluitend afvalwater waarbij het hemelwater wordt afgevoerd langs hetzelfde traject door middel van een geherwaardeerd grachtenstelsel dat op een milieuverantwoorde wijze in stand wordt gehouden. Naast subsidie voor de aanleg van rioleringen kan de gemeente via hetzelfde besluit ook subsidie krijgen voor de bouw van kleinschalige zuiveringsinstallaties (tot 2000 IE). De subsidie bedraagt hier eveneens 50 %, tenzij het hemelwater en het afvalwater via een gescheiden stelsel afgevoerd worden. In dit laatste geval wordt de subsidie opgetrokken tot 100 % van de kosten.

Om in aanmerking te komen voor subsidie tot 100 % van de kosten in geval van afvoering van het hemelwater en het afvalwater via een gescheiden stelsel, worden eisen opgelegd die worden vertaald in het begrip “optimale afkoppeling”. De term “optimale afkoppeling” betekent dat bij de aanleg of heraanleg van de riolering het hemelwater van de particuliere woningen langs het tracé van de werken optimaal afgekoppeld dient te worden van de droogweerafvoerleiding (DWA-leiding).

In de praktijk zorgt dit echter voor heel wat problemen. Vooral in die gemeenten waar het rioleringsstelsel verkocht werd aan een nutsmaatschappij, zoals Infrac. Er zijn gemeenten waar in geval van wegenwerken inwoners door de rioolbeheerder werden aangeschreven met het dwingend verzoek om hun private riolering te ontkoppelen. Voor deze ontkoppeling schommelt de prijs niet zelden tussen 2000 en 10.000 euro. Niet voor elke inwoner is dit financieel draagbaar. Indien ontkoppeling van de private riolering niet gebeurt, wordt de riolering niet aangesloten op het rioleringsstelsel van de weg.

Het zijn niet alleen bewoners van half-open of open bebouwing, die de leidingen naast hun huis kunnen leggen tot aan de openbare weg, die dergelijk verzoek krijgen maar ook de bewoners van rijwoningen. Deze laatste worden dan verplicht de vloer in hun woning open te kappen om de riolering te kunnen ontkoppelen. Onnodig te zeggen met welke financiële en menselijke problemen dit gepaard gaat.

Veel heeft dus te maken met het subsidiesysteem van de Vlaamse overheid waarbij 100 % van de kosten worden gesubsidieerd in geval van ontkoppeling. Bijvoorbeeld zou in plaats van 100 % subsidie voor 100 % private ontkoppeling geopteerd kunnen worden voor een subsidie in verhouding tot de private oppervlakte die ontkoppeld kan worden. Indien er slechts 90 % van de private eigendommen ontkoppeld wordt, zou de Vlaamse overheid ook maar 90 % subsidie geven aan de bouwheer van de openbare gescheiden riolering. Bovendien zou de beoordeling en beslissing inzake de al dan niet ont-

koppelbare woningen tot de bevoegdheid moeten behoren van de gemeente. Hierdoor zouden heel wat menselijke drama's vermeden kunnen worden.

1. Is de minister op de hoogte van de problemen die gepaard kunnen gaan bij de ont koppeling tussen hemelwater en afvalwater via gescheiden stelsel? Welke beleidsvisie hanteert de minister ter zake? Wat is de minister van plan hieraan te doen?
2. Is het voorstel om de Vlaamse subsidieregeling te wijzigen zodat subsidies in verhouding staan tot de totale private oppervlakte die ont koppeld kan worden, hierbij een optie?
3. Is het volgens de minister aangewezen dat de beoordeling en beslissing inzake de al dan niet ont koppelbare woningen een bevoegdheid blijft of opnieuw wordt van de gemeenten wanneer het rioleringsstelsel beheerd wordt door een nutsmaatschappij (en niet de gemeente)?

ANTWOORD

1. Op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd is een volledige scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken verplicht tenzij anders bepaald in het uitvoeringsplan, conform art. 6.2.2.1.2.§3 van Vlarem II. Voor bestaande gebouwen in een gesloten bebouwing is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten aangelegd worden. Bewoners van rijwoningen kunnen dus niet verplicht worden de vloer in hun woning open te kappen om het hemelwater gescheiden af te voeren. In afstemming met de subsidiëring van de aanleg van riolering door gemeenten en rioolbeheerders wordt 100% subsidie gegeven voor de rioleringskosten indien het hemelwater van zowel het openbaar als het privaat domein wordt afgekoppeld van het afvalwater en dat dit percentage terugvalt naar 75%, indien niet al het hemelwater van het privaat domein wordt afgekoppeld. Door dit percentageverschil trachten de rioolbeheerders in een aantal gevallen ook voor gesloten bebouwing de afkoppeling van het hemelwater af te dwingen.
Bij de beoordeling van de voorontwerpdossiers wordt binnen de ambtelijke commissie een kader gehanteerd waarin een pragmatische invulling aan de strikte Vlaremregels wordt gegeven. Er wordt gestreefd naar optimale afkoppeling.
2. Het voorstel om de Vlaamse subsidieregeling te wijzigen zodat de subsidies in verhouding staan tot de totale private oppervlakte die ont koppeld kan worden, is reeds onderzocht en niet haalbaar bevonden, aangezien de controle op de voorgestelde afkoppelingen en de uiteindelijk effectief uitgevoerde afkoppelingen in de praktijk niet haalbaar is.
Bovendien geeft dit geen oplossing voor de geschetste problematiek waarbij de rioolbeheerder een zo hoog mogelijk subsidiepercentage wenst te bekomen en de gemeenten blijkbaar moeten instaan voor het afdwingen van de effectieve afkoppelingen op privédomein.
3. De afkoppeling van het hemelwater van de particuliere woningen is bepaald binnen de Vlarem II wetgeving. Het is aangewezen dat dergelijke aangelegenheden op Vlaams niveau worden geregeld zodat aan alle Vlaamse gemeenten en haar inwoners dezelfde verplichtingen worden opgelegd.